

# בש"פ 9604/17 - מאיר אברג'יל, ישראל אוזיפה, גולן אביטן, פטריק עמוס, אהרון סוסן, יעקב (מטיטה) בן שטרית נגד מדינת ישראל

## בית המשפט העליון

בש"פ 9604/17

בש"פ 9660/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העוררים:

1. מאיר אברג'יל
2. ישראל אוזיפה
3. גולן אביטן
4. פטריק עמוס
5. אהרון סוסן
6. יעקב (מטיטה) בן שטרית

נגד

מדינת ישראל

המשיבה/המבקשת:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 7.11.2017 במ"ת 25166-07-15 שניתנה על ידי כב'השופט א' הימן; בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

עו"ד משה יוחאי; עו"ד יוגב נרקיס

בשם העורר 1:

עו"ד ניר שניידרמן

בשם העורר 2:

עמוד 1

בשם העורר 3:	עו"ד יניב שגב
בשם העורר 4:	עו"ד מיקי חובה
בשם העורר 5:	עו"ד ניר אלפסה; עו"ד רותם סרי
בשם העורר 6:	עו"ד ליאור שטלצר
בשם המשיבה:	עו"ד נילי פינקלשטיין; עו"ד שרון הר ציון

## החלטה

1. לפני שני הליכים הנוגעים למעצרים עד תום ההליכים של שישה מהנאשמים ב[], הנידון בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. לנוכח הזיקה בין שני ההליכים, כפי שיובהר להלן, מצאתי לנכון לקיים את הדיון בהם במאוחד.
  2. עניינו של ההליך בבש"פ 9604/17 בערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט א' הימן) במ"ת 25166-07-15 מיום 7.11.2017, שבגדרה נדחתה בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני שהגיש העורר בבש"פ 9604/17 והמשיב 1 בבש"פ 9660/17 (להלן: המשיב 1).
  3. עניינו של ההליך בבש"פ 9660/17 בבקשתה החמישית של המדינה להארכת מעצרו של המשיבים ב-90 ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשע"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), החל מיום 18.12.2017 או עד למתן פסק דין ב[] בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.
- רקע והליכים קודמים
4. אפתח בתיאור נסיבות הערר בבש"פ 9604/17, שאותו הגיש המשיב 1.
  5. ביום 27.12.2016 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ב' שגיא) על מעצרו של המשיב 1 בפיקוח אלקטרוני. ביום 18.6.2017 דחה בית המשפט קמא (השופט א' הימן) בקשה לעיון חוזר שהגיש העורר, וביום 1.8.2017 דחה בית משפט זה (השופט י' עמית) את הערר על בקשה זו, תוך שהעיר כדלקמן:

"עם זאת, אין בדעתי לסגור הדלת בפני העורר, הן בהיבט של חלוף הזמן והן באפשרות שיעלה בידיו לשכנע את בית המשפט קמא כי עניינו שונה מהנאשמים האחרים, באופן שראוי להקל בתנאי החלופה, ובמקום מעצר בפיקוח אלקטרוני 'לרדת דרגה' לחלופת מעצר בית באזוק אלקטרוני. במסגרת חלופה של מעצר בית, להבדיל ממעצר בפיקוח אלקטרוני, ניתן לקבל את הקונספט של 'חלונות התאוררות'" (ראו בש"פ 5937/17).

6. המשיב 1, אשר ראה עצמו מונחה על פי הערה זו, הגיש לבית המשפט קמא בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו ולביטול מעצרו בפיקוח אלקטרוני, תוך שהצביע על נסיבותיו הייחודיות בהשוואה לאלו של יתר הנאשמים. בקשתו זו נדחתה, כאמור, על ידי בית המשפט קמא, אשר עמד על מסוכנותו הניכרת של המשיב 1 לנוכח המעשים המיוחסים לו. בית המשפט קמא הדגיש כי ההסדר הדיוני שאליו הגיעו הצדדים, בגדרו הופחתה עוצמת האישומים המיוחסים למשיב 1 לצורך הליך המעצר, נשקל זה מכבר בגדר ההחלטה להורות על מעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני, ולפיכך אין בו כדי להשפיע בשנית על תנאי המעצר. עוד העיר בית המשפט קמא כי ההליך העיקרי מתנהל באופן משביע רצון, וציין בהקשר זה את הצהרת המדינה, שלפיה עתידים להעיד עדי מדינה נוספים הקשורים למשיב 1. לנוכח האמור, קבע בית המשפט קמא כי לא פחתה מסוכנותו של המשיב, כמו גם החשש להשפעה על עדים ולהימלטות מן הדין, ודחה את בקשתו לבטל את מעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני.

7. בהמשך, נדרש בית המשפט קמא לבקשתו החלופית של המשיב 1 להתיר פתיחת "חלונות התאוררות" קבועים למשך שש שעות. לאחר שסקר את פסיקותיו של בית משפט זה בנושא, קבע בית המשפט קמא כי עניינו של המשיב 1 אינו נמנה עם המקרים החריגים שבהם יש לקבל בקשות מסוג זה, וכי היעדרות למבוקש תחטא לתכליות המעצר.

8. אשר להשתלשלות האירועים הנוגעת לבקשת המדינה בבש"פ 9660/17, מאחר שהרקע למעצרו של המשיבים נפרש בפירוט בהחלטותיו הקודמות של בית משפט זה (ראו למשל החלטתה של השופטת (כתוארה אז) א' חיות בבש"פ 2394/17 מיום 27.3.2017), אינני מוצא לחזור על הדברים. להשלמת התמונה, אציין כי ביום 14.12.2017, לאחר הדיון שקיימתי לפניי, הוריתי על המשך מעצרו של המשיבים עד למתן החלטה אחרת בהליכים שבכותרת.

טענות הצדדים

9. המדינה מבקשת, כאמור, להאריך את מעצרו בפיקוח אלקטרוני של כלל המשיבים ב-90 ימים נוספים. לשיטתה, מסוכנותם של המשיבים ניכרת לנוכח העובדות המתוארות בכתב האישום ובשל חומרתה וייחודיותה של הפרשה דנן. עוד ציינה המדינה כי לאחדים מן המשיבים עבר פלילי המעצרים את מסוכנותם, וחלקם אף ריצו בעבר עונשי מאסר בפועל בשל הרשעותיהם הקודמות.

אשר להתמשכות ההליכים, בטעוניה בעל פה סקרה המדינה את התנהלותו של ההליך העיקרי בבית המשפט קמא ועמדה על היקפו הרחב והחריג. לדבריה, נשמעו עד כה כמחצית מתוך כ-500 עדיה, בהם שלושה מתוך שישה עדי מדינה. המדינה מציינת כי ישיבות ההוכחות מתקיימת ככלל שלוש פעמים בשבוע, ומצהירה כי היא מתכוונת לחתום את פרשת התביעה עד לסיום שנת המשפט הנוכחית. המדינה סבורה כי לנוכח ההחלטות הרבות אשר ניתנו בעניין מעצרו של המשיבים, ומאחר שהם מצויים במעצר בפיקוח אלקטרוני תוך שניתנים לכל אחד חלונות התאוררות בהתאם

לנסיבותיו הפרטניות - אין מקום לבחינה מחודשת של תנאי מעצרו, ויש לנהוג באורח רוח כלפי ההליך העיקרי ולהאריך את מעצרו של המשיבים כמבוקש. המדינה עומדת על כך שאין להשקפתה הצדקה לערוך "אטומיזציה" של הבקשה ולברר את נסיבותיו של כל משיב בפני עצמן. זאת בשל הזיקה ההדוקה ביניהם על פי עובדות כתב האישום, אשר אינה מאפשרת לבודד כל פרט מתוך הקבוצה.

אשר לערר שהגיש המשיב 1, סומכת המדינה את ידיה על החלטתו של בית המשפט קמא. המדינה מוסיפה ומסתייגת מטענתו של המשיב 1 שלפיה לא יוחסו לו עבירות אלימות במסגרת ההסדר הדיוני שהושג, בהצביעה על הימנותו עם הדרג הניהולי-כלכלי של ארגון הפשיעה שבמוקד כתב האישום.

10. המשיב 1 מתנגד לבקשתה של המדינה, וכן משיג על החלטתו של בית המשפט קמא בבקשתו לעיון חוזר. המשיב 1 סבור כי יש לבטל את מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ולחלופין לפתוח עבורו "חלונות התאווירות" קבועים למשך שש שעות. המשיב 1 טוען כי ההסכמה הדיונית שגובשה בינו לבין המדינה "מרככת" באופן מהותי את כתב האישום שהוגש נגדו, ולפיכך מקימה הבחנה בינו לבין יתר הנאשמים בפרשה ומצדיקה הקלה בתנאי מעצרו ביחס אליהם. לשיטתו, משחלפה שנה מאז החל מעצרו בפיקוח אלקטרוני, מתעוררת הצדקה לבחינה מחודשת של עניינו. כן סבור המשיב 1 כי מסוכנותו פחותה בשלב זה של ההליך, לאחר שנשמעה עדותו של עד המדינה בעניינו. לדבריו, רובם המכריע של העדים שנשמעים בפרשה כלל אינם נוגעים אליו, ובאי כוחו צפויים לחקור בחקירה נגדית עדים ספורים בלבד.

11. המשיב 2 מתנגד אף הוא לבקשת המדינה. המשיב 2 מלין על חוסר היעילות שבהליכי ההוכחות, בציינו כי חלק מימי הדיונים ארכו כשעה וחצי בלבד. המשיב 2 סבור כי יש מקום לבחון את עניינו במנותק מיתר המשיבים, והוא עומד על משכו הארוך של מעצרו, על תנאי המעצר הנוקשים שאליהם הוא כפוף, ועל כך שמרביתו של הליך שמיעת הראיות כלל אינו נוגע אליו. לבסוף מתנגד המשיב 2 לטענת המדינה שלפיה קיים חשש כי ישבש את הליכי המשפט, תוך שהוא מצביע על עדי המדינה אשר העידו לחובתו באין מפריע, ועל תנאי מעצרו, אשר אינם מאפשרים לו לנקוט פעולות משבשות.

12. המשיב 5 מצטרף לטענות חבריו המתנגדים לבקשה, תוך שהוא מביע ספק לגבי הערכותיה של המדינה שלפיהן תסתיים פרשת התביעה עד לסוף שנת המשפט. להשקפתו, הצפי להימשכותו של ההליך העיקרי זמן רב נוסף מביא להפחתת מסוכנותו ומצדיק שקילה מחודשת של המשך מעצרו.

13. מנגד, המשיב 3, המשיב 4 והמשיב 6 הודיעו כי הם מסכימים להארכת המעצר, ובלבד שיישמרו טענותיהם במסגרת בקשתם התלויה ועומדת בפני בית המשפט קמא לעיון חוזר בתנאי מעצרו. אציין כי הצעה זו לא הייתה מקובלת על המדינה, אשר סברה כי הכרעת בית משפט זה בדבר השלכתו של חלוף הזמן על ההצדקה להמשך מעצרו של המשיבים היא חיונית בעת הזו.

דיון והכרעה

14. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחים המצורפים אליה, ולאחר שהאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים לפניי,

הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר שהגיש המשיב 1 להידחות, וכי דין בקשתה של המדינה להתקבל בחלקה, כפי שאפרט להלן.

15. אקדים ואדגיש, כפי שאף ציינתי בדיון שנערך בעל פה, כי אינני שותף לעמדתה הנחרצת של המדינה, שלפיה יש להשקיף על עניינם של כלל המשיבים כמכלול ואין להידרש לענייניו הפרטי של כל משיב במסגרת בקשה זו. להשקפתי, אופיו הדינמי של ההליך הפלילי, לא כל שכן בהינתן פרשה סבוכה ומרובת משתתפים כזו שבה עסקינן, מחייב שימת לב לתמורות החלות במרוצת הזמן בנסיבותיו האישיות של כל עצור. אכן, משניתנה שורת החלטות בבית משפט זה המעגנת היטב את עילות מעצרו של המשיבים, ניצבים הם בפני משוכה גבוהה בבואם לבקש הקלה בתנאי מעצרו חלף הארכת מעצרו בתנאים הקיימים. ואולם, אני סבור כי אין לשלול על הסף את האפשרות שיעלה בידי מי מהם להצביע על הבחנה מהותית בינו לבין הכלל, אשר תצדיק את שליחתו לחלופת מעצר, כפי שאכן נעשה ביחס לנאשמים אחרים בפרשה.

16. מטעמים אלה, נכון אני להיעתר להצעתם של המשיבים 3, 4 ו-6, ולאפשר להם למצות את הליך העיון החוזר בפני בית המשפט קמא. זאת, על מנת שיבחן בית המשפט קמא, על פי תבונתו ומיטב שיקול דעתו, אם אכן חל שינוי הנסיבות הנטען, אשר מצדיק את שחרורם ממעצר בפיקוח אלקטרוני. לפיכך, אני מורה בשלב זה על הארכת מעצרו ב-45 ימים נוספים, אשר יימנו החל מיום 18.12.2017.

17. אשר ליתר המשיבים, מצאתי כי יש להיעתר למבוקש על ידי המדינה ולהאריך את מעצרו בפיקוח אלקטרוני ב-90 ימים נוספים, אשר יימנו החל מיום 18.12.2017. כידוע, בדונו בבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין זכותו של הנאשם לחירות לבין שמירה על ביטחון הציבור ותקינות ההליך הפלילי. לשם כך, על בית המשפט להביא בחשבון את פרק הזמן שחלף ממועד מעצרו של הנאשם, את קצב התקדמות ההליך, את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, את חומרת העבירה המיוחסת לו, וכן את החשש משיבוש הליכי משפט ומהימלטות הנאשם מאימת הדין. ככל שתקופת המעצר מתארכת, נעה נקודת האיזון לעבר זכותו של הנאשם לחירות. בתוך כך, ובשים לב למכלול השיקולים הללו, ישוב ויבחן בית המשפט את האפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופת מעצר (ראו: בש"פ 9394/17 מדינת ישראל נ' שמואל, פסקה 10 (7.12.2017)).

18. במקרה שלפניי, אין חולק כי ההליכים נמשכים פרק זמן רב, וכי הם אינם קרובים לסיומם. לצד זאת, נחה דעתי כי ככלל מתקיימים ההליכים בקצב סביר, בהתחשב במורכבותם ובהיקפם. הצהרתה של המדינה שלפיה צפויה היא להשלים את פרשת התביעה עד לסיום שנת המשפט נרשמה, ויש לקוות כי אכן ישכילו הצדדים לנהל את ההליך באופן היעיל ביותר, לטובת כלל המעורבים. אעיר, בהקשר זה, כי טוב תעשה הערכאה הדיונית אם תערוך - אף בשלב מתקדם זה - ישיבה מקדמית שמטרתה לסקור את רשימת העדים העתידיים להעיד מטעם המאשימה, לעמוד על מידת נחיצותו של כל אחד ולנפות את אלה שמתברר כי אינם חיוניים להליך. באופן זה, אני סבור כי ניתן יהיה למצות את מועדי ההוכחות שנקבעו, ולמנוע מצבים שבהם ימי הדיונים אינם מנוצלים עד תום.

19. אשר למסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיבים, הרי שזו נידונה בהרחבה בפסיקותיו הקודמות של בית משפט זה בפרשה דנן. אין לי אלא להצטרף למסקנה שאליה הגיעו קודמיי, שלפיה לא נעה נקודת האיזון באופן אשר מצדיק שינוי בתנאי מעצרו של המשיבים. הדברים יפים ביתר שאת בהתחשב בכך שהמשיבים אינם מצויים בבית המעצר, כי אם במעצר בפיקוח אלקטרוני. להשקפתי, לא ניתן להוסיף ולהקל עימם מבלי לרוקן מתוכן את תכליותיו של המעצר, ובהן

הבטחת שלום הציבור וניהולו התקין של ההליך הפלילי בעניינם.

20. אף שגישתי העקרונית, כאמור לעיל, היא כי יש מקום לבחון את נסיבותיו הפרטניות של כל משיב במעמד הבקשה להארכת מעצר, לא שוכנעתי מהנימוקים אשר הוצגו בפניי כי קיימת הצדקה שלא להיעתר למבוקש על ידי המדינה ביחס למי מבין המשיבים. הדברים אמורים בפרט ביחס לערר שאותו הגיש המשיב 1, כפי שאבהיר להלן.

21. סעיף 52 לחוק המעצרים קובע כי עיון חוזר בהחלטה בעניין הנוגע למעצר, לשחרור או להפרת תנאי השחרור בערובה, יעשה רק אם "נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". מכך נובע, כי המסגרת הדיונית של עיון חוזר לא נועדה לשמש "מסלול עוקף" לפתיחה מחודשת של החלטת המעצר הקודמת. המבקש מבית המשפט לעיון פעם נוספת בהחלטה שניתנה על-ידו בטרם שחלף זמן ניכר, נדרש להוכיח כי קיים מידע מהותי ומשמעותי אשר לו היה ידוע בעת שניתנה ההחלטה הקודמת, היה בכך כדי להביא לשינוי ההחלטה (בש"פ 9437/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (6.12.2017)).

22. לשיטתי, לא עלה בידי המשיב 1 להצביע על שינוי מהותי בנסיבותיו, כפי שקבע בית המשפט קמא בהחלטתו המנומקת. כדעתו, אף אני סבור כי אין בהסדר הדיוני – שאליו הגיעו הצדדים ביום 27.9.2016, דהיינו לפני ההחלטה מושא העיון החוזר – כדי להביא לתוצאה שונה מזו שהתקבלה זה מכבר בעניינו. אף לא שוכנעתי כי ההתקדמות אשר חלה בהליך העיקרי מפחיתה ממסוכנותו הרבה, ומהחשש לשיבוש הליכי המשפט, בשים לב לכך שפרשת התביעה מצויה אך במחצית הדרך, ולנוכח הצהרת המדינה שלפיה צפויות להישמע עדויות מרכזיות נוספות הנוגעות אליו.

23. אשר על כן, דין הערר להידחות, ודין בקשתה של המדינה ביחס למשיב 1, כמו גם ביחס למשיבים 2 ו-5 – להתקבל.

סוף דבר

24. העררבבש"פ 9604/17 – נדחה.

25. הבקשה בבש"פ 9660/17 – מתקבלת בחלקה, כמפורט להלן:

מעצרים של המשיבים 1, 2 ו-5 יוארך ב-90 יום החל מיום 18.12.2017, או עד למתן פסק דין ב[ ] בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

מעצרים של המשיבים 3, 4 ו-6 יוארך ב-45 יום החל מיום 18.12.2017, או עד למתן פסק דין ב[ ] בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, א' בטבת התשע"ח (19.12.2017).

שׁוֹפֵט

---